

Arigato

opdrachtenblad

Regie: Anielle Webster
Scenario: Sandra Beerends
Jaar: 2012
Duur: 10 minuten

Lesuurpakket Arigato

Thema's: oorlogsverleden; mensenrechten; vergeven; herdenken.

Verdiepingsopdrachten: geschiedenis.

Filmbeschrijving

.....

Als Oma, tijdens een stranddag met kleindochter Toet, plotseling een Japans gezin ontmoet, komen de herinneringen aan de oorlogstijd van Nederlands-Indië in alle hevigheid naar boven. Door de troostrijke reactie van Toet en het verzoenende gebaar van het Japanse jongetje is Oma in staat haar 'pijn' te delen en een eerste stap te zetten naar vergeving.

Scenariste Sandra Beerends liet zich voor dit verhaal inspireren door het oorlogsverleden van haar moeder.

.....

Opdrachten

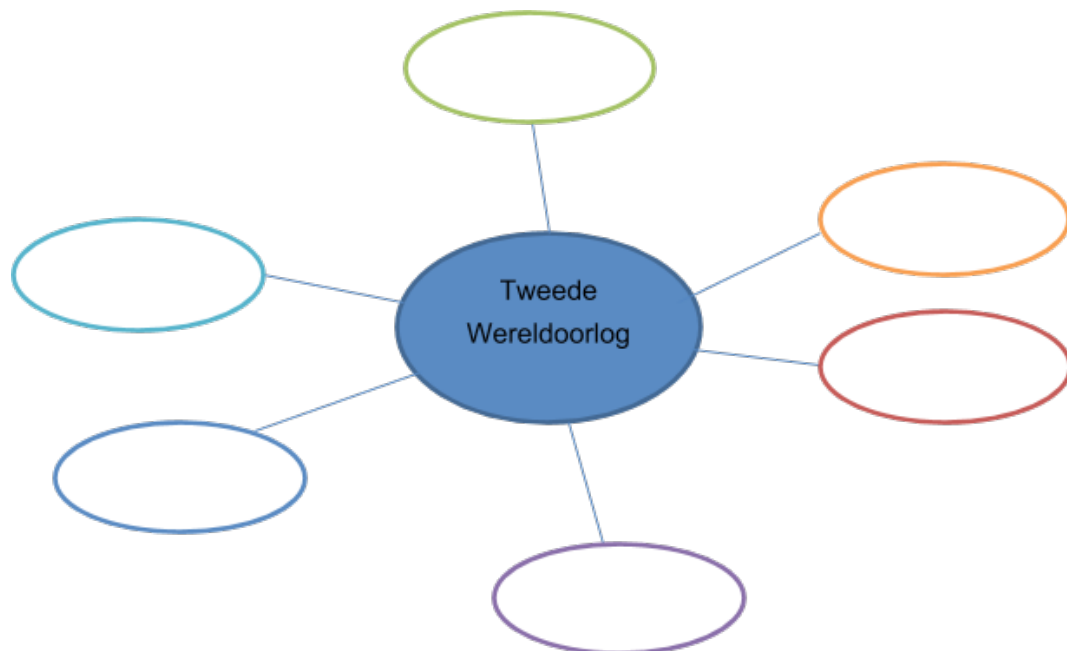
Voorafgaand aan de film

Opdracht 1

Je weet vast wel wat over de Tweede Wereldoorlog. Wat weet je allemaal? Maak het woordweb hieronder af.

Kijkopdracht

- A. Uit welk land zou het gezin met de twee jongetjes komen?
- B. Let goed op de oma van Toet. Welke gevoelens heeft zij als ze het gezin ziet?
- C. Let ook goed op Toet. Voelt Toet hetzelfde als haar oma? Waarom wel/niet?

Opdrachten

Verwerkingsopdrachten (na afloop van de film)

Opdracht 2

- A. Waarom denk je dat de oma van Toet zo reageert op het gezin op het strand?
- B. Welke gebeurtenis in het verleden heeft zij meegemaakt?
- C. Waarom blijft Toet zo vrolijk?

- Noem daarbij tenminste drie voorbeelden van wat mensen in het kamp meemaakten.
- B. Welke Universele Rechten van de Mens (zie laatste pagina) werden er geschonden in deze kampen?

Opdracht 3

Je hebt vast weleens van de Tweede Wereldoorlog gehoord. Duitsland (onder leiding van Adolf Hitler) bezette toen een groot deel van Europa. Maar wat je misschien nog niet wist, is dat er ook in Azië veel landen werden binnengevallen. Niet door Duitsland, maar door hun bondgenoot Japan.

Bekijk je woordweb. Komt Azië erin voor?

Zo ja, vul het nog meer aan voor Indonesië (Nederlands-Indië).

Zo nee, zoek uit (evt. op internet) wat er gebeurde tussen 1940 en 1945 in Azië en vul je woordweb aan.

Opdracht 4 (internetopdracht)

De oma van Toet is getraumatiseerd door wat ze allemaal heeft meegemaakt in de oorlog. Waarschijnlijk heeft haar eigen familie ook in een Japans kamp gezeten.

Kijk op www.geheugenvannederland.nl en zoek op 'Japans kamp'.

- A. Beschrijf hoe mensen in het kamp leefden.

Verdiepingsopdrachten Geschiedenis

Opdracht 1

De Wereldoorlog in Nederlands-Indië

Ook Azië krijgt met de Tweede Wereldoorlog te maken. Japan wil net als Duitsland een supermacht worden. Het land wil zoveel mogelijk landen in Azië bezetten en streeft naar één groot Aziatisch Rijk. Op 7 december 1941 valt Japan de Amerikaanse vloot bij Pearl Harbor (Hawaii) aan. De Verenigde Staten verklaren Japan direct de oorlog. Nu is bijna de hele wereld in oorlog. Op 10 januari 1942 valt Japan Nederlands-Indië binnen. Het Koninklijk Nederlands Indisch Leger (KNIL) verdedigt Nederlands-Indië tegen Japan, maar het land wordt in maart 1942 toch bezet.

De Japanse bezetting

De bezetting door Japan betekent voor een groot aantal mensen het begin van een zware periode. Een groot deel van de overwonnen Europeanen (waaronder veel Nederlanders) worden geïsoleerd van de rest van de bevolking en opgesloten in kampen. Ongeveer 100.000 burgers worden gedurende de bezetting geïnterneerd. Het zijn geen vernietigingskampen zoals in Europa, maar het leven is wel zwaar in de kampen; gevangenen moeten vaak zware dwangarbeid doen en er is veel te weinig eten. Er is veel ongedierte en weinig ruimte. Mannen en jongens – soms al vanaf hun 10e – worden gescheiden van de vrouwen en kinderen.

De Japanse bewakers zijn vaak erg wreed. De gevangenen worden elke dag geteld om te

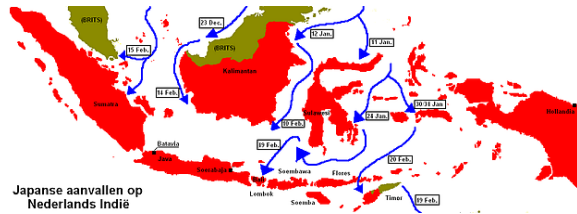
kijken of iedereen er nog is. Maar ook wordt er veel geweld gebruikt tegen de gevangenen, soms worden mensen zelfs levend begraven. Door zware dwangarbeid, slechte hygiëne en extreem weinig eten, worden veel gevangenen ziek en vindt ongeveer 15% van de gevangenen de dood (naar schatting 16.000 mensen).

De oorlog is voorbij!

In mei 1945 winnen de geallieerden (Verenigde Staten, Sovjet-Unie, Verenigd Koninkrijk en China) van Duitsland. Duitsland geeft zich over. Japan weigert zich echter over te geven. Pas maanden later en nadat atoombommen twee Japanse steden (Nagasaki en Hiroshima) verwoestten, geeft Japan zich over op 15 augustus 1945.

Verdiepingsopdrachten

Geschiedenis

In de periode 1939 – 1945 is bijna de hele wereld in een oorlog verwickeld. Maar wat gebeurde er wanneer? Plaats de volgende gebeurtenissen in de juiste volgorde.

- ..... Nederlanders worden opgesloten in Japanse kampen
- ..... Japan bombardeert de Amerikaanse vloot bij Pearl Harbor
- ..... De VS verklaren Japan de oorlog
- ..... Japan geeft zich over
- ..... Duitsland geeft zich over
- ..... Atoombom op de Japanse steden Hiroshima en Nagasaki
- ..... Indonesië (Nederlands-Indië) is een kolonie van Nederland
- ..... Duitsland valt Polen binnen: begin WO2 in Europa
- ..... Japan valt Nederlands-Indië binnen

Opdracht 2

Zoek op (internet) wat er na de overgave van Japan in Nederlands-Indië gebeurde. Wat gebeurde er precies met de (Indische) Nederlanders? Kies uit de volgende mogelijkheden:

- Ze bleven in de kampen, omdat het buiten de kampen te gevaarlijk was
- Ze verhuisden naar Nederland
- Ze vertrokken uit de kampen, met gevaar voor eigen leven
- Alle bovenstaande antwoorden

Opdracht 3

Op 4 mei herdenken we de oorlogsslachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en op 5 mei vieren we de vrede. De bevrijding van Nederlands-Indië wordt sinds 1988 herdacht herdacht.

- Zoek op wanneer de bevrijding van Nederlands-Indië in Nederland herdacht wordt.
- Welke verschillen zijn er met de manier waarop 4/5 mei herdacht worden? Noem er tenminste twee.

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

1. Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren.
2. De mensenrechten gelden voor iedereen, waar ook ter wereld.
3. Je hebt recht op leven, op vrijheid en op veiligheid.
4. Slavernij is verboden.
5. Marteling is verboden, net als wrede en vernederende behandeling en bestraffing.
6. Je hebt recht om erkend te worden voor de wet, waar je ook bent.
7. De wet is voor iedereen gelijk en moet iedereen gelijke bescherming bieden.
8. Als je onrecht wordt aangedaan heb je recht op rechtshulp.
9. Je mag niet zomaar worden opgesloten of het land uitgezet.
10. Als je terecht moet staan, heb je recht op een eerlijke en openbare rechtszaak met een onafhankelijke en onpartijdige rechter.
11. Je bent onschuldig tot het tegendeel is bewezen.
12. Je hebt recht op privacy en bescherming van je goede naam.
13. Je mag je vrij verplaatsen in je eigen land, je mag overal naartoe.
14. Als je rechten worden bedreigd, mag je vluchten naar een ander land.
15. Je hebt recht op een nationaliteit.
16. Je mag trouwen en een gezin stichten met wie jij wilt.
17. Je hebt recht op eigendom.
18. Je mag je eigen godsdienst kiezen of van godsdienst veranderen.
19. Je hebt het recht op informatie en je mag je eigen mening vormen. En je hebt ook het recht om die te uiten.
20. Je mag lid worden van een vereniging en er zelf een oprichten.
21. Iedereen mag meedoen aan de verkiezingen en zichzelf daarvoor verkiesbaar stellen.
22. Je hebt recht op de economische, culturele en sociale voorzieningen in je land.
23. Je hebt recht op werk en een studie naar keuze.
24. Je hebt recht op rust en vrije tijd.
25. Je hebt recht op genoeg inkomen om van te leven.
26. Je hebt recht op onderwijs.
27. Je hebt het recht om te genieten van kunst en cultuur.
28. Landen moeten ervoor zorgen dat de mensenrechten kunnen worden nageleefd.
29. Je dient ervoor te zorgen dat ook de rechten van andere mensen kunnen worden nageleefd.
30. Geen van deze rechten mag worden gebruikt om de mensenrechten te misbruiken.